

A ס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף ס"ד of מסכת נדרים
Some of the topics we will learn about include.

The Machlokes רבי אליעזר וחכמים regarding פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו
Whether a נדר may be nullified through a פתח, an opening, in which the נודר says that he would NOT have made the נדר had he known that his נדר would shame his parents

אבי's reasoning that they disagree in whether there is a concern for
אין נדרים ניתרין יפה
THIS נדר will NOT be nullified properly.

רבא's reasoning that they disagree in whether there is a concern for
אין נדרים נשאלין לחכם
That people will assume that every נדר may be nullified through כבוד ואביו ואמו, and they won't even bother going to the חכם, and as a result, ALL נדרים will be nullified without a חכם.

A

מחלוקת

רבי אליעזר וחכמים
Regarding...
**פותחין לאדם
בכבוד אביו ואמו**

◆ רבא

*They disagree whether
אין נדרים נשאלין לחכם*

◆ אביי

*They disagree whether
אין נדרים ניתרין יפה*

B רבי אליעזר agrees that אין פותחין בכבוד המקום
A נדר CANNOT be nullified through a פתח in which the נודר says that he would NOT have made the נדר had he known that his נדר would denigrate Hashem's honor.

The Chachamim agree that פותחין בכבוד אביו ואמו בדבר שבינו לבין אביו ואמו
For a נדר that was made specifically to prohibit his parents to benefit from him

The Machlokes רבי אליעזר וחכמים regarding פותחין בנולד
Whether a נדר may be nullified through a פתח of something that did NOT exist when the נדר was made?

B

◆ חכמים
AGREES
**פותחין
בכבוד אביו ואמו**

בדבר שבין אביו ואמו

◆ רבי אליעזר
AGREES
**אין פותחין
בכבוד המקום**

מחלוקת

רבי אליעזר וחכמים
Regarding...
פותחין בנולד

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

רבי אליעזר אומר
פותרין לאדם בכבוד אביו ואמו

A נדר can be nullified through a פתח, an opening, in which the נדר says that he would NOT have made the נדר had he known that it would shame his parents. As the Ran explains;

שיאמרו שאתה למדת מהם לזלזל בנדרים
People will say that he learned from his parents who are also lax with נדרים.

וחכמים אוסרין

The Chachamim hold

אין פותרין לאדם בכבוד אביו ואמו

A נדר CANNOT be nullified through a פתח of אמו ואביו

אמר רבי צדוק

עד שפותחין לו בכבוד אביו ואמו

יפתחו לו בכבוד המקום

רבי אליעזר says that according to רבי צדוק

פותרין לו בכבוד המקום

A נדר can also be nullified through a פתח that he would NOT have made the נדר had he known that his נדר would belittle Hashem's honor. As the Ran explains,

שהוא כנודר במלך עצמו

The Chachamim responded and said that even according to Rebbe Eliezer

אין פותרין לו בכבוד המקום

A נדר CANNOT be nullified through a פתח of המקום, because

אם כן אין נדרים

1

תלמוד

חכמים

אין פותרין לאדם
בכבוד אביו ואמו

נדר CANNOT be nullified
through a פתח of
כבוד אביו ואמו

רבי אליעזר

פותרין לאדם
בכבוד אביו ואמו

נדר CAN be nullified
through a פתח,
he would NOT
make a נדר that would
shame his parents

שיאמרו

שאתה למדת מהם
לזלזל בנדרים

חכמים

Even according to
רבי אליעזר

אין פותרין לו
בכבוד המקום

נדר CANNOT be nullified
through פתח of המקום

אם כן אין נדרים

רבי צדוק

עד שפותחין לו
בכבוד אביו ואמו
יפתחו לו
בכבוד המקום

According to רבי אליעזר

פותרין לו
בכבוד המקום

His נדר would belittle
Hashem's honor

שהוא כנודר במלך עצמו

2 The Gemara offers two explanations of **אם כן אין נדרים**; and of the Machlokes regarding **וחכמים** and **רבי אליעזר**, as the Ran explains;

1.
There's **NO** Machlokes regarding **כבוד המקום**;
Both **רבי אליעזר** and **וחכמים** agree
אין פותחין לו בכבוד המקום
Because, as **אביי** says;
אם כן אין נדרים ניתרין יפה
The **נדר** will not be nullified properly. As the Ran explains, because
חיישינן שמשקר
שאין אדם מעיז פניו בכבוד המקום
There **IS** a concern that he is lying, because he's embarrassed to admit that he would have made the Neder anyway.

However, there **IS** a Machlokes regarding **כבוד אביו ואמו**
The **חכמים** hold
אין פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו
Because, this **חש** applies here as well, because
אין אדם מעיז פניו בכבוד אביו ואמו
He's embarrassed to admit that he would have made the Neder anyway.

רבי אליעזר disagrees and holds
פותחין בכבוד אביו ואמו
Because, this **חש** does **NOT** apply, because
אדם מעיז פניו בכבוד אביו ואמו
He's **NOT** embarrassed to admit that he would have made the Neder anyway.

2 Two explanations of
אם כן אין נדרים
& Machlokes **וחכמים** ו**רבי אליעזר**

אביי
רבי אליעזר ו**וחכמים**

AGREE

אין פותחין לו בכבוד המקום

אם כן אין נדרים ניתרין יפה
חיישינן שמשקר
שאין אדם מעיז פניו בכבוד המקום

However regarding...

כבוד אביו ואמו

חכמים

אין פותחין לאדם
בכבוד אביו ואמו

חיישינן שמשקר
Applies as well

אין אדם מעיז פניו
בכבוד אביו ואמו

He's embarrassed
to admit making a נדר
anyway

רבי אליעזר

פותחין לאדם
בכבוד אביו ואמו

חיישינן שמשקר
DOESN'T apply

אדם מעיז פניו
בכבוד אביו ואמו

He's **NOT** embarrassed
to admit making a נדר
anyway

3 רבא explains:
Both רבי אליעזר וחכמים agree
אין פותחין לו בכבוד המקום
Because,
אם כן אין גדרים נשאלין לחכם
There is a concern that all גדרים will be nullified without a
חכם, because אין פותחין לו בכבוד המקום can be applied to ALL
Nedarim and people won't even bother coming to the חכם.

However, there IS a Machlokes regarding
כבוד אביו ואמו
The חכמים hold
אין פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו
Because, this חשש applies here as well;
אין פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו
and people will stop coming to the חכם. Therefore, they
had to disqualify this פתח completely.

רבא disagrees and holds
אין פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו
Because, this חשש does NOT apply, because, as the Ran
writes
דאיכא גדרים דקילי כולי האי
There are easy Nedarim which do not shame the parents.
Therefore, the person is compelled to come to the חכם, and
the חכם may use this פתח where applicable.

3

רבא
רבי אליעזר וחכמים
AGREE
אין פותחין לו בכבוד המקום

▼

אם כן אין גדרים נשאלין לחכם

can be applied to all Nedarim and people won't bother coming to the חכם

However regarding... .

כבוד אביו ואמו

חכמים	רבי אליעזר
אין פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו	פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו
APPLIES	DOESN'T apply
<i>חכמים בכבוד אביו ואמו can also apply to all גדרים, and people will stop coming to the חכם</i>	דאיכא גדרים דקילי כולי האי שאין לאביו ולאמו זלזול בהו
	<i>The person is compelled to come to the חכם</i>

4 The Mishnah concludes:
ומודים חכמים לרבי אליעזר
בדבר שבינו לבין אביו ואמו
שפותחין לו בכבוד אביו ואמו
The Chachamim agree with רבי אליעזר that a נדר that was
made specifically to prohibit his parents to benefit from
him can be nullified through a פתח of אביו ואמו.
The Gemara explains that according to אביי there is no
חשש of יפה חשש, because
כיון דאיחצף ליה
הא איחצף ליה

לא חיישין שמשקר
שכבר העיז פניו לאוסרן בהנאתו
There is NO concern that he is lying, because, since he
was already disrespectful when he made the נדר, he is
NOT embarrassed to admit that he would have made the
Neder anyway.

אין גדרים נשאלין חשש of רבא, because
לחכם, because
דכיון דכל גדרי לא סגיגיהו דלאו חכם
הכא נמי פותחין
There is NO concern that this נדר will be nullified without
a חכם, because, since he is already accustomed to come to
the Chacham for all other גדרים that require another פתח,
he will come to the Chacham even for this נדר that does
NOT require another פתח.

=====

4

ומודים חכמים לרבי אליעזר בדבר שבינו לבין אביו ואמו שפותחין לו בכבוד אביו ואמו

רבא	אביי
<i>There is NO חשש of אין גדרים נשאלין לחכם</i>	<i>There is NO חשש of אין גדרים נשאלין לחכם</i>
דכיון דכל גדרי לא סגיגיהו דלאו חכם	כיון דאיחצף ליה הא איחצף ליה
<i>הכא נמי פותחין</i>	<i>לא חיישין למשקר</i>
<i>He's already accustomed to come to the חכם for all other גדרים that require another פתח</i>	<i>לכבר העיז פניו לאוסרן בהנאתו</i>

5 The Mishnah continues with another Halachah.

ועוד אמר רבי אליעזר
פותחין בנולד

A נדר can be nullified through a פתח that did NOT exist when the נדר was made.

וחכמים אוסרין

The Chachamim say that a נדר CANNOT be nullified through a פתח that is נולד.

And the Mishnah elaborates

כיצד אמר קונם שאני נהנה לאיש פלוני

ונעשה סופר

או שהיה משיא את בנו

ואמר אילו הייתי יודע שהוא נעשה סופר

או שהיה משיא את בנו בקרוב

לא הייתי נודר

A person makes a נדר in which he prohibits all benefits from a given person, who subsequently became a Sofer and the מוודר needs his services;

Or that person was making a wedding for his son, and the מוודר must participate;

And the מוודר now states that he would NOT have made the נדר had he known that the other person would become a Sofer or make a wedding;

And in another case;

קונם לבית זה שאני נכנס

ונעשה בית הכנסת

אמר אילו הייתי יודע שהוא נעשה בית הכנסת

לא הייתי נודר

A person made a נדר that he will NOT enter THIS house, which subsequently became a Shul, and the מוודר needs to Daven there. The מוודר now states that he would NOT have made the נדר had he known that THIS house would become a Shul.

In both cases

רבי אליעזר מתיר

וחכמים אוסרין

רבי אליעזר says that the נדר CAN be nullified through the פתח that is נולד. The Chachamim say that the נדר CANNOT be nullified through the פתח that is נולד.

5

חכמים

אוסרין

נדר can NOT be nullified through a פתח that did NOT exist when the נדר was made

ועוד אמר רבי אליעזר

פותחין בנולד

נדר CAN be nullified through a פתח that did NOT exist when the נדר was made

... כיצד ...

אמר קונם שאני נהנה לאיש פלוני

ונעשה סופר

או שהיה משיא את בנו

ואמר אילו הייתי יודע שהוא נעשה סופר

או שהיה משיא את בנו בקרוב

לא הייתי נודר

קונם לבית זה שאני נכנס

ונעשה בית הכנסת

אמר אילו הייתי יודע שהוא נעשה בית הכנסת

לא הייתי נודר

חכמים

אוסרין

רבי אליעזר

מתיר

6 The Gemara explains that רבי אליעזר holds פותחין בנוולד, because the Torah mentions that יתרו השביעי למשה לשבת אתו Moshe Rabeinu made a שבועה to his father-in-law, Yisro, that he will NOT leave מדין. However when the time came for Moshe to go back to Mitzrayim, Hashem told him לך שוב מצרים כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך Go back to Mitzrayim because the people, דתן ואבירם, who wanted to kill you, already died. And the Ran explains משה רבינו נשבע מתוך שהיה ירא מדתן ואבירם 'לפיכך פתח לו הקב"ה כי מתו וגו' Moshe Rabeinu only made the שבועה out of his fear for דתן ואבירם, and Hashem nullified the שבועה through a פתח that they were already dead. And רבי אליעזר concludes; והא מיתה דנוולד הוא מכאן שפותחין בנוולד This פתח is נולד, because they only died after Moshe made the שבועה. This proves that a נדר can be nullified even through a פתח of נולד.

ורבנן קסברי הנהו מי מייתי והא אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כל מקום שנאמר נצים ונצבים אינן אלא דתן ואבירם The Chachamim disagree with רבי אליעזר, because דתן ואבירם did NOT actually die, as we see in the Pesukim that they were still alive during the Machlokes of קרח. אלא שירדו מנכסיהן They became poor, which is considered as if they died. And the ר"ש explains; עניות לאו נולד הוא דשכיח Moshe's שבועה was nullified through this פתח, because poverty is NOT considered as if they died, because it is frequent that people lose their money.

7 The Gemara cites a well-known Braisa: ארבעה חשובין כמת עני ומצורע וסומא ומי שאין לו בנים עני דכתיב כי מתו כל האנשים מצורע דכתיב אל נא תהי כמת וסומא דכתיב במחשכים הושיבני עולם ומי שאין לו בנים דכתיב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי

6

The Gemara explains

<p>חכמים אוסרין ורבנן קסברי הנהו מי מייתי והא אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כל מקום שנאמר נצים ונצבים אינן אלא דתן ואבירם</p> <p>דון ואבירם <i>did NOT actually die</i></p> <p>אלא שירדו מנכסיהן</p> <p>עניות לאו נולד הוא דשכיח</p>	<p>רבי אליעזר פותחין בנוולד <i>The Torah mentions</i> יתרו השביעי למשה לשבת אתו <i>Hashem told</i> לך שוב מצרים כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך משה רבינו נשבע מתוך שהיה ירא מדתן ואבירם לפיכך פתח לו הקב"ה כי מתו וגו'</p> <p>והא מיתה דנוולד הוא מכאן שפותחין בנוולד</p>
---	---

7

ברויתא:

ארבעה חשובין כמת
עני ומצורע וסומא ומי שאין לו בנים

עני דכתיב
כי מתו כל האנשים

מצורע דכתיב
אל נא תהי כמת

וסומא דכתיב
במחשכים הושיבני עולם

ומי שאין לו בנים דכתיב
הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי